

Průzkum SP ČR a ČNB: firmy jsou opatrné, očekávají ochlazení investic

Firmy jsou při plánování podnikatelských aktivit pro nejbližší měsíce spíše opatrné až negativní, a to i přesto, že postupně očekávají nižší inflaci. Výsledky průzkumu Svazu průmyslu a dopravy a ČNB mezi nefinančními podniky ve 2. čtvrtletí letošního roku naznačují nepříznivý výhled pro nejbližší měsíce tendence – společnosti očekávají opětovné zhoršení nových zakázek a oproti předchozím zjišťováním avizují také ochlazení investic.

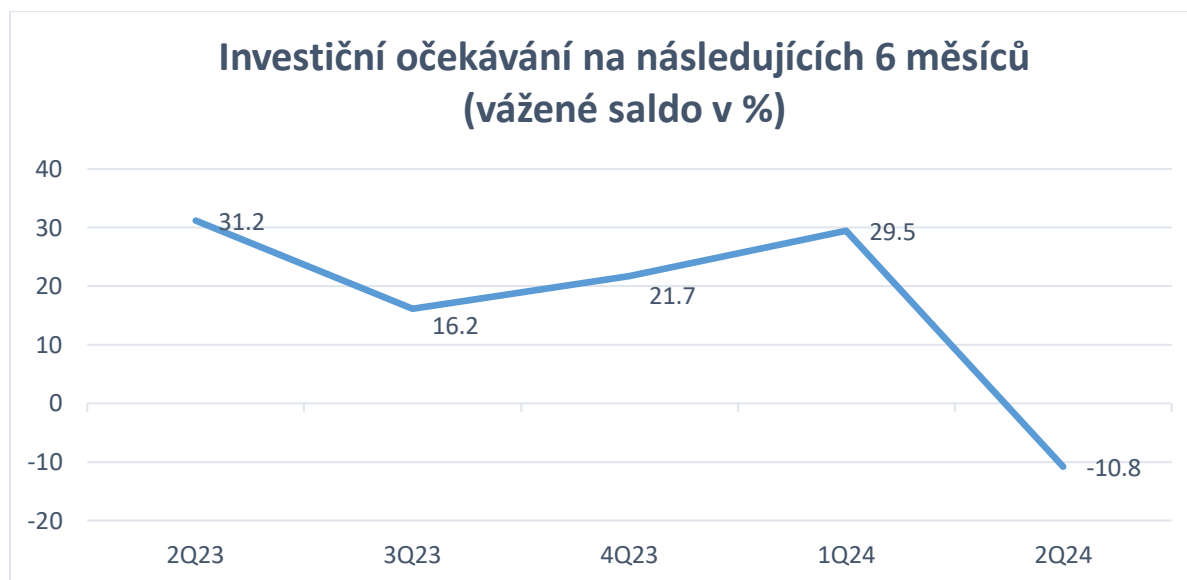
DOSAVIDNÍ BARIÉRY RŮSTU SE NEZMĚNILY

Firmy v šetření hodnotí i klíčové faktory, které je podle jejich názoru omezují v možném růstu. Mezi nejproblematictější se opakovaně řadí ceny materiálů a surovin, vysoké ceny energie, vysoké náklady na práci nebo nedostatek kvalifikované pracovní síly. Významně omezující je také nedostatečná tuzemská či zahraniční poptávka.

„Respondenti hodnotí i meziroční vývoj daných bariér. Ke zhoršení došlo především u cen materiálů a surovin (nejspíše i v návaznosti na nedávné zdražení některých průmyslových surovin jako například měď či hliník). Situace se zhoršila také u vysokých nákladů na práci ve spojení s nedostatkem pracovní síly. Negativně z meziročního srovnání vyšla i domácí a zahraniční poptávka,“ říká Bohuslav Čížek, ředitel Sekce hospodářské a hlavní analytik Svazu průmyslu a dopravy.

INVESTIČNÍ OČEKÁVÁNÍ SE NA LETOŠNÍ ROK ZNATELNĚ SNÍŽILO

Ve 2. čtvrtletí letošního roku se bohužel změnil trend investičního sentimentu pro nadcházejících 6-12 měsíců. Zatímco předchozí průzkumy ukazovaly pozitivní saldo plánované investiční aktivity, teď to vypadá opačně. Vážené saldo investičních očekávání na příštích 6 měsíců kleslo až na -10,8 %, což rozhodně nenaznačuje pozitivní nastavení.

Pozn.: Vážené saldo v kladných číslech značí převís pozitivních očekávání firem nad negativními (v %), převís negativních očekávání nad pozitivními značí záporné znaménko a indikuje pokles investiční aktivity. Hodnoty jsou očištěné/vážené dle tržeb firem.

Nepříznivý vývoj investic v letošním roce ukázaly i výsledky HDP za 1. čtvrtletí, kdy investice do fixního kapitálu poklesly jak v mezičtvrtletním (o 7,9 %), tak i v meziročním (o 2,7 %) pojetí.

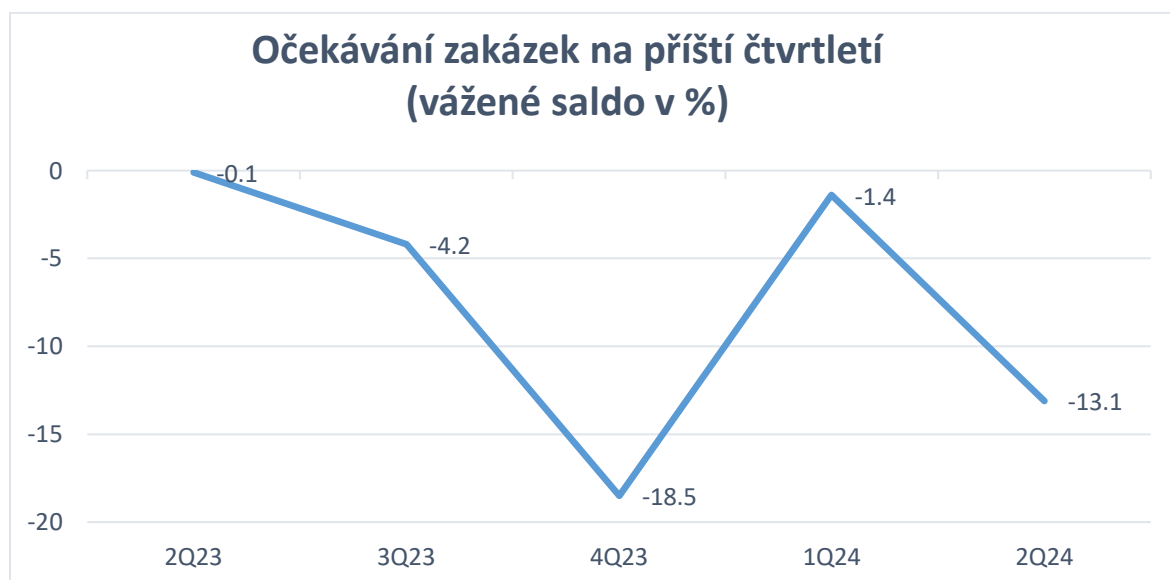
KLÍČOVÉ FAKTORY LIMITUJÍCÍ INVESTIČNÍ ROZHODOVÁNÍ

Podniky v tomto průzkumu uvádějí i konkrétní faktory, které mohou limitovat jejich investiční rozhodování. Obvyklou příčinou je nízká návratnost navrhovaných investic (18,2 % respondentů), dále nejistota budoucí poptávky (17,4 %) nebo nedostatek kvalifikovaných pracovníků (11,3 %). Dle očekávání se mírně snížil počet respondentů upozorňujících na vysoké úrokové sazby (aktuálně 8,2 % oproti dřívějším 10-11 %), což zřejmě koresponduje se snižováním úrokových sazeb ČNB.

Příliv nových zakázek se neočekává, zhoršil se zejména výhled na nejbližší měsíce

Očekávání nových zakázek ze strany firem je spíše negativní. V následujících 6 měsících podniky predikují zápornou stagnaci (vážené saldo – 0,1 % značí poměrně vyvážený poměr optimistických a negativních výhledů).

Oproti minulému šetření se však zhoršil výhled na příští čtvrtletí. Vážené saldo očekávání na následující 3 měsíce se propadlo až na -13,1 %. Výsledky tedy dokládají přetrvávající nízkou důvěru podniků v budoucí poptávku, a to zejména pro nejbližší budoucnost.

Slabá poptávka je bohužel patrná i z jiných indicií. Nové průmyslové zakázky dle aktuálních údajů ČSÚ (data za květen) opět reálně poklesly a podobný trend lze pozorovat i v Německu, hlavním odbytišti našich výrobků. Setrvalou slabou poptávku v průmyslu napříč celým kontinentem naznačuje také Index nákupních manažerů. Poslední červencový indikátor důvěry ČSÚ potvrdil také odraz této situace na ekonomickém sentimentu v průmyslu, kdy nedostatečnou poptávku za bariéru růstu označilo 44 % respondentů.

STABILIZACE INFLAČNÍCH OČEKÁVÁNÍ

Pozitivní zprávou je pokračující pokles inflačních očekávání podniků, a to jak u spotřebitelské inflace, tak i u výhledu zvýšení cen vstupů či výstupů.

Neplatí to však pro odhad vývoje výdajů za mzdy. Podniky i nadále očekávají poměrně vysoký nárůst mezd, který atakuje 5 %. Mzdové tlaky pravděpodobně souvisí jak s dlouhodobým nedostatkem pracovníků na trhu, tak s nedávným poklesem reálných mezd a snahou kompenzovat snížení kupní síly obyvatel.

V každém případě je však patrné ukotvení inflačních očekávání podniků na nižších úrovních, což je zásadní předpoklad dlouhodobé cenové stability.

Aktuální průzkum mapuje situaci ve druhém čtvrtletí 2024 a očekávání respondentů zejména pro zbývající část roku. Ačkoliv se letos očekává mírné oživení a určité zlepšení hospodářské situace, sentiment nefinančních podniků zůstává prozatím spíše negativní s určitou opatrností a obavami ve výhledu.

Projděte si kompletní data ze společného šetření SP ČR a ČNB mezi nefinančními podniky [zde](#).